

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/151/2007

STOSUNEK DO UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W OPERACJI NATO W AFGANISTANIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Wrześniowy sondaż¹ dość niespodziewanie pokazał nieznaczny, czteropunktowy wzrost poparcia dla udziału polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie. Mimo to zdecydowana większość Polaków nadal wyraża sprzeciw w tej sprawie.

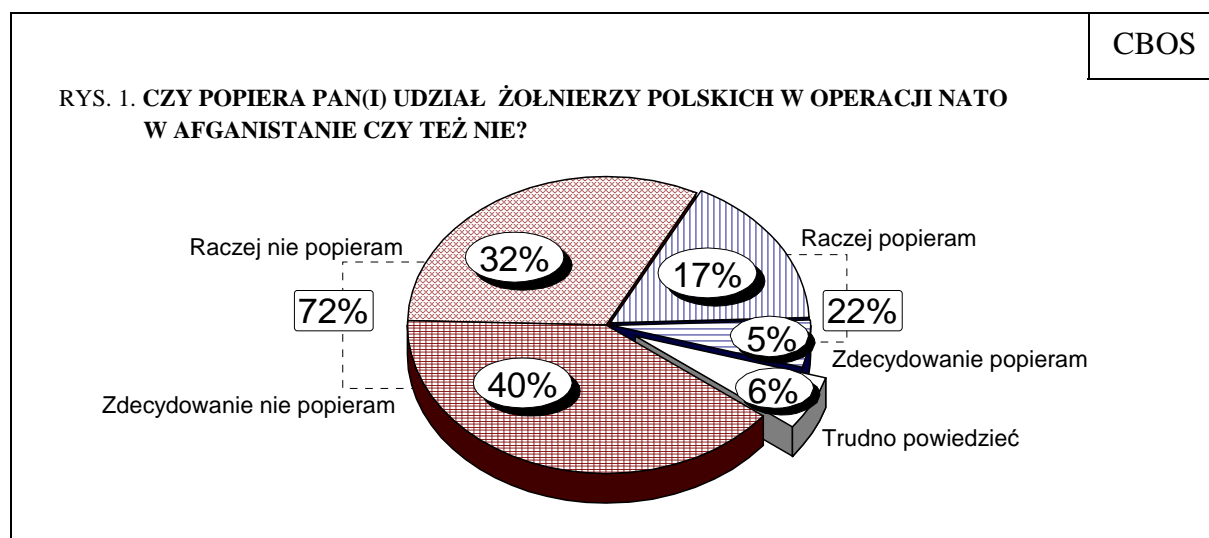

Tabela 1

Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań															
	XII 2001		I 2002		II 2002*		IV 2002		I 2007		VI 2007		VII 2007		IX 2007	
	w procentach															
Zdecydowanie popieram	17	45	16	43	19	47	22	57	5	20	3	17	4	18	5	22
Raczej popieram	28		27		28		35		15		14		14		17	
Jest mi to obojętne	5		8		7		7		-		-		-		-	
Raczej nie popieram	23		24		22		18		30		30		27		32	
Zdecydowanie nie popieram	21	44	19	43	20	42	14	32	45	75	48	78	50	77	40	72
Trudno powiedzieć	6		6		5		4		5		5		5		6	

* Do lutego 2002 pytanie brzmiało: „Zaplanowano wyjazd 300 polskich żołnierzy do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?”, natomiast w kwietniu 2002 jego treść była następująca: „W połowie marca grupa polskich żołnierzy wyjechała do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?” Od stycznia 2007 pytanie zadawane jest w obecnym brzmieniu

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (208) przeprowadzono w dniach od 31 sierpnia do 4 września 2007 roku na liczącej 844 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Stosunkowo najczęściej uczestnictwo polskich żołnierzy w afgańskiej operacji NATO popierają ludzie młodzi, szczególnie ucząca się młodzież (zob. tabele aneksowe). Zaangażowanie się Polski w ten konflikt akceptuje 30% młodych ludzi w wieku od 18 do 24 lat i aż 41% uczniów i studentów. Wraz z wiekiem ankietowanych poparcie w tej sprawie maleje – wśród osób powyżej 64 roku życia wynosi tylko 12%, natomiast systematycznie rośnie wraz z poziomem wykształcenia – od 17% wśród mających wykształcenie podstawowe do 31% w grupie najlepiej wykształconych. Największą rezerwę wobec zaangażowania się Polski w Afganistanie przejawiają mieszkańcy wsi. Wśród nich poparcie wynosi zaledwie 16%. Jednocześnie w wielkich (ponadpółmilionowych) miastach sięga ono 30% badanych. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najmniejszym poparciem wyróżniają się rolnicy oraz osoby pracujące na własny rachunek poza rolnictwem (po 17%).

Akceptacji udziału polskich żołnierzy w natowskiej operacji w Afganistanie w stosunkowo niewielkim stopniu sprzyjają też prawicowe poglądy polityczne. Znajduje to odzwierciedlenie w elektoratach partii politycznych.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	32	67	1
PiS	28	68	4
PSL*	19	81	0
Lewica i Demokraci	12	84	4
Niezdecydowani	15	77	8
Niezamierzający głosować	18	74	8

* Wyniki dotyczące tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczebność jej zwolenników w badanej próbie

Na poparcie polskiej obecności w Afganistanie wpływa także zainteresowanie polityką. Aprobuję tę obecność co trzeci badany spośród deklarujących bardzo duże lub duże zainteresowanie polityką², podczas gdy wśród deklarujących średnie lub niewielkie zainteresowanie – co piąty, a wśród nieinteresujących się polityką – tylko co siódmy.

² Stopień zainteresowania polityką badani określali za pomocą 5-punktowej skali, opisanej w następujący sposób: 1. Bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzę prawie wszystko, co się dzieje w polityce; 2. Duże – dość uważnie śledzę to, co się dzieje w polityce; 3. Średnie – śledzę jedynie główne wydarzenia; 4. Niskie, niewielkie – często umykają mojej uwadze nawet ważne wydarzenia; 5. Żadne – praktycznie mnie to nie interesuje.

Tabela 3

Zainteresowanie polityką	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Duże lub bardzo duże	32	67	1
Średnie	22	74	4
Niewielkie	20	72	8
Żadne	14	75	11

W stosunku do poprzednich miesięcy we wrześniu nieco wzrosła też liczba badanych wyrażających nadzieję, że operacja NATO w Afganistanie przyczyni się do zaprowadzenia pokoju w tym kraju. Ubyło zaś osób, które mają odmienne zdanie w tej sprawie.

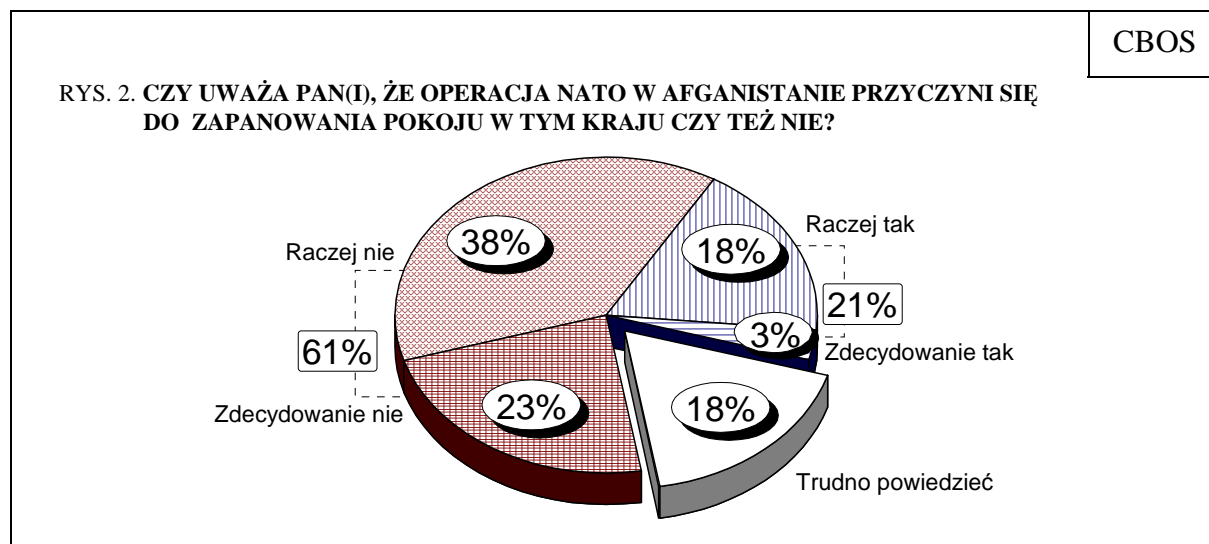

Tabela 4

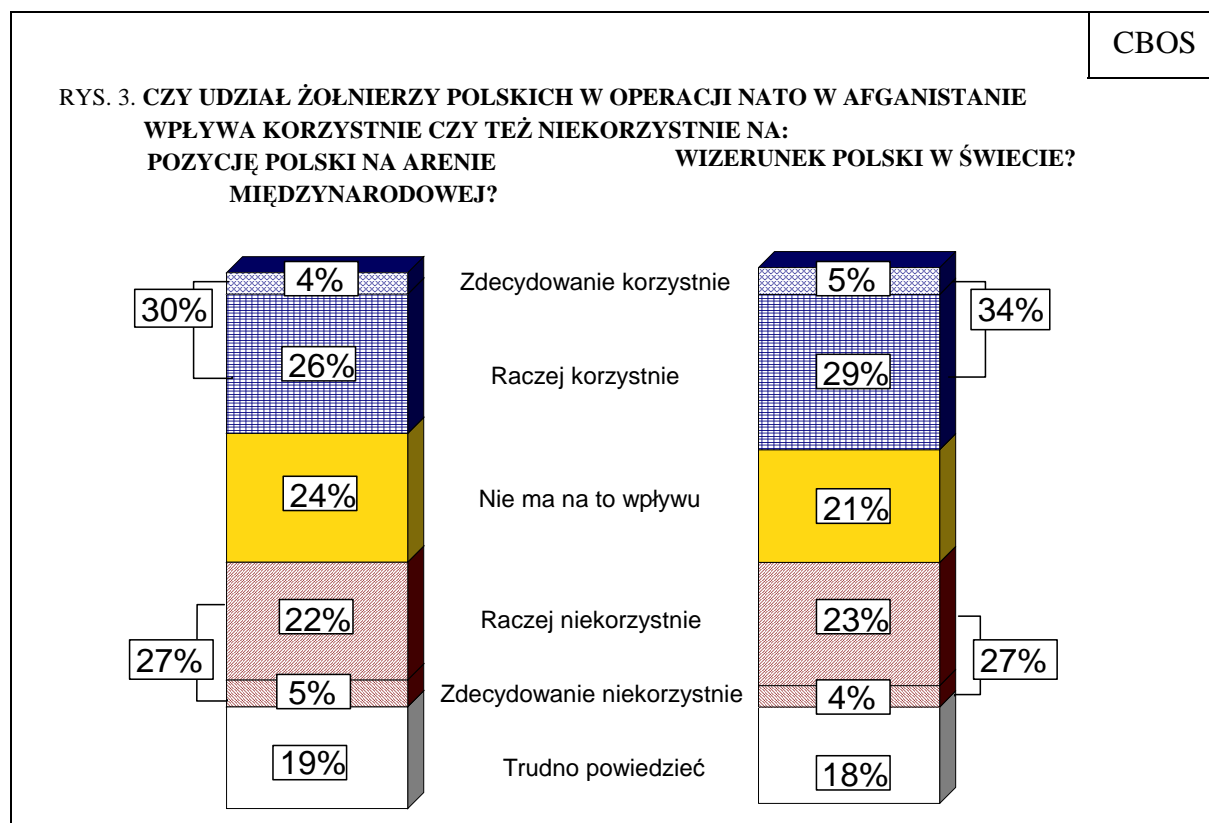
Czy uważa Pan(i), że operacja militarna NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VI 2007	VII 2007	IX 2007
	w procentach		
Zdecydowanie tak	2	2	3
Raczej tak	14	14	18
PRZYCZYNI SIĘ	16	16	21
Raczej nie	44	38	38
Zdecydowanie nie	27	31	23
NIE PRZYCZYNI SIĘ	71	69	61
Trudno powiedzieć	13	15	18

Jest chyba całkowicie zrozumiałe, że poparcie dla udziału polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie jest związane z przewidywaniem jej sukcesu, czyli zaprowadzenia pokoju w tym kraju. Badani, którzy mają co do tego wątpliwości, w zdecydowanej większości sprzeciwiają się obecności w Afganistanie polskich żołnierzy. Optymiści natomiast w większości opowiadają się za udziałem Polski w natowskiej operacji.

Tabela 5

Czy uważa Pan(i), że operacja militarna NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?	Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	72	25	3
Nie	8	89	3
Trudno powiedzieć	12	69	19

Czy udział polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie wpływa korzystnie na pozycję Polski na arenie międzynarodowej i wizerunek polski w świecie, czy też odwrotnie – szkodzi jej wizerunkowi i niekorzystnie wpływa na pozycję w świecie? Zdania badanych na ten temat są podzielone, z niewielką przewagą opinii pozytywnych w obydwu sprawach.

Przekonanie o korzystnym wpływie udziału Polski w operacji NATO w Afganistanie na pozycję naszego kraju na arenie międzynarodowej sprzyja, rzecz jasna, poparci dla tego udziału, ale bynajmniej o nim nie przesądza. Wprawdzie wśród respondentów twierdzących, iż ma to korzystny wpływ na pozycję Polski w świecie, ponad połowa popiera udział żołnierzy polskich w tej operacji, ale jednocześnie aż dwie piąte jest temu przeciwnych.

Tabela 6

Czy udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie wpływa korzystnie czy też niekorzystnie na pozycję Polski na arenie międzynarodowej?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Korzystnie	54	42	4
Nie ma na to wpływu	14	83	3
Niekorzystnie	6	92	2
Trudno powiedzieć	4	78	18

Opinia o pozytywnym wpływie udziału w operacji NATO na wizerunek Polski w świecie w nieco mniejszym stopniu determinuje poparcie dla udziału w niej naszego kraju. Niemal połowa badanych uważających, że zaangażowanie Polski w tym przedsięwzięciu korzystnie wpływa na jej wizerunek (48%), popiera udział w nim polskich żołnierzy i tyle samo osób sprzeciwia się temu.

Tabela 7

Czy udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie wpływa korzystnie czy też niekorzystnie na wizerunek Polski w świecie?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Korzystnie	48	48	4
Nie ma na to wpływu	12	86	2
Niekorzystnie	6	92	2
Trudno powiedzieć	7	73	20

Natomiast respondenci przekonani, że udział Polski w operacji NATO w Afganistanie nie ma wpływu bądź ma niekorzystny wpływ na wizerunek Polski w świecie i jej pozycję na arenie międzynarodowej, w zdecydowanej większości sprzeciwiają się zaangażowaniu w niej naszego kraju.

Udział polskich żołnierzy w operacji militarnej NATO wynika z przynależności Polski do tego paktu. Zdecydowana większość Polaków popiera członkostwo Polski w NATO, jednak nie oznacza to akceptowania udziału naszych żołnierzy w tej operacji.

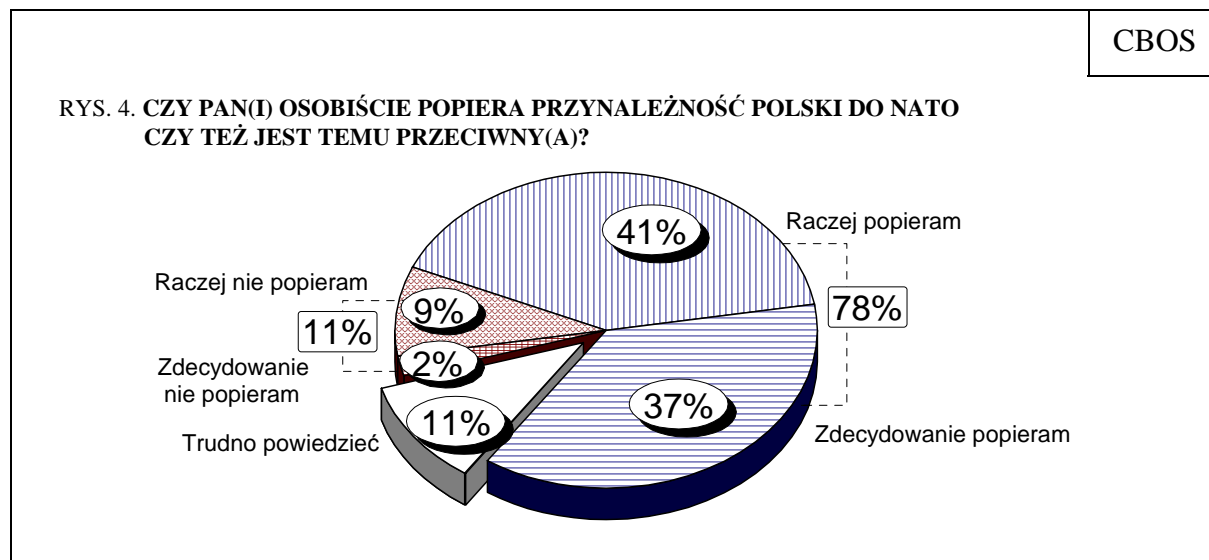

Tabela 8

Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	27	69	4
Nie popieram	6	93	1
Trudno powiedzieć	3	76	21

Badani niezadowoleni z wejścia Polski do NATO powszechnie sprzeciwiają się zaangażowaniu naszego kraju w Afganistanie. Równocześnie jednak ponad dwie trzecie zwolenników przynależności Polski do NATO także nie akceptuje udziału polskich żołnierzy w tej operacji.

Wiąże się to z wyrażanym dość powszechnie przekonaniem (69% wskazań), że uczestniczenie w akcjach zbrojnych NATO powinno zależeć od tego, czy jest ono zgodne z interesem kraju. Tylko co piąty badany (19%) uważa bowiem, że udział polskich żołnierzy we wszystkich akcjach zbrojnych podejmowanych przez NATO wynika niejako automatycznie z przynależności Polski do tego sojuszu.

RYS. 5. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE ŻOŁNIERZE POLSCY POWINNI UCZESTNICZYĆ WE WSZYSTKICH AKCJACH ZBROJNYCH PODEJMOWANYCH PRZEZ TEN SOJUSZ, CZY TEŻ NALEŻY KAŻDORAZOWO PODEJMOWAĆ DECYZJĘ O UCZESTNICTWIE KIERUJĄC SIĘ INTERESEM KRAJU?

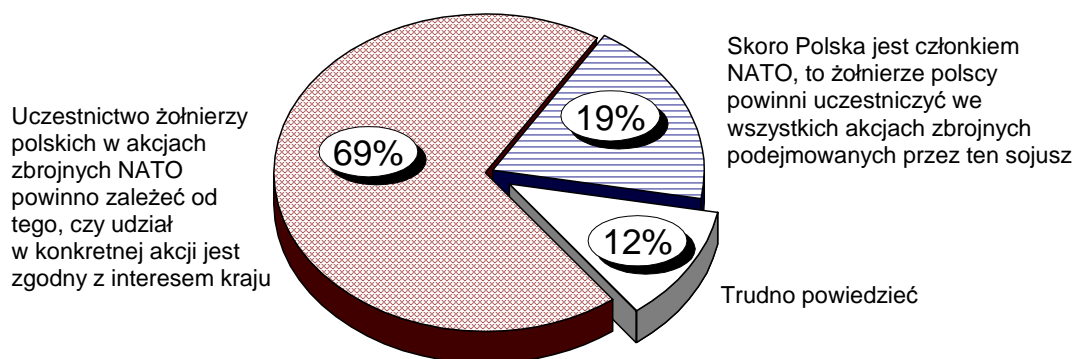

Tabela 9

Czy żołnierze polscy powinni uczestniczyć we wszystkich akcjach zbrojnych podejmowanych przez NATO czy też należy każdorazowo podejmować decyzję kierując się interesem kraju?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
w procentach			
Skoro Polska jest członkiem NATO, to żołnierze polscy powinni uczestniczyć we wszystkich akcjach zbrojnych podejmowanych przez ten sojusz	63	32	5
Uczestnictwo żołnierzy polskich w akcjach zbrojnych NATO powinno zależeć od tego, czy udział w konkretnej akcji jest zgodny z interesem kraju	14	84	2
Trudno powiedzieć	4	70	26

Należy jednak zauważyć, że co trzeci badany wyrażający pogląd, iż uczestnictwo we wszystkich akcjach zbrojnych podejmowanych przez NATO jest powinnością wynikającą z członkostwa w sojuszu, nie popiera udziału żołnierzy polskich w afgańskiej operacji.

Po ponad pięciu latach od wyjazdu do Afganistanu pierwszej grupy polskich żołnierzy udział w natowskiej operacji w tym kraju jest popierany zaledwie przez nieco więcej niż jedną piątą badanych. Wiąże się to z brakiem przekonania, że operacja NATO w Afganistanie

przyczyni się do zaprowadzenia pokoju w tym kraju. Należy jednak zauważyć, że we wrześniu w porównaniu z poprzednimi miesiącami nieco wzrósł optymizm co do powodzenia tej operacji i w związku z tym minimalnie przybyło osób popierających udział Polski w tym przedsięwzięciu.

Zdecydowana większość Polaków popiera przynależność naszego kraju do NATO. Poparcie to nie oznacza jednak przekonania, że członkostwo w sojuszu niejako automatycznie nakłada powinność uczestniczenia Polski we wszystkich podejmowanych przez niego akcjach zbrojnych. Przeciwnie, ponad dwie trzecie ankietowanych jest zdania, że uczestnictwo polskich żołnierzy w akcjach zbrojnych NATO powinno być selektywne – zależeć od tego, czy jest zgodne z interesem kraju.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?

(%)

	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	72	6	843
Płeć				
Mężczyźni	29	66	5	399
Kobiety	15	78	6	445
Wiek				
18-24 lat	30	65	5	120
25-34	26	71	3	153
35-44	21	71	8	136
45-54	24	73	3	156
55-64	19	75	7	120
65 lat i więcej	12	79	9	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	76	8	318
Miasto do 20 tys.	23	73	4	120
20-100 tys.	25	68	7	159
101-500 tys.	24	72	3	134
501 tys.i więcej mieszk.	30	68	2	112
Wykształcenie				
Podstawowe	17	72	11	228
Zasadnicze zawodowe	21	76	4	218
Średnie	23	73	4	281
Wyższe	31	66	3	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	29	66	5	68
Prac.umysł.niż.szczebla	22	74	4	79
Pracownicy fiz.- umysł.	25	75	0	58
Robotnicy wykwalifikowani	21	75	4	89
Robotnicy niewykwalifik.	28	65	7	42
Rolnicy	17	77	6	45
Pracujący na własny rach.	17	81	3	25
Bierni zawodowo				
Renciści	22	68	10	54
Emeryci	11	80	9	209
Uczniowie i studenci	41	51	8	62
Bezrobotni	27	73	0	73
Gospodynie domowe i inni	23	68	9	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	22	75	3	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	26	70	4	70
sekt. pryw. poza rolnict.	26	70	4	174
prywatnym gosp. rolnym	24	69	7	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	16	79	4	59
301-500	23	69	8	96
501-900	18	78	5	196
901-1200	18	76	6	104
Powyżej 1200 zł	34	64	2	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	79	7	201
Średnie	19	74	6	377
Dobre	31	65	4	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	67	14	57
Raz w tygodniu	21	75	4	424
1-2 razy w miesiącu	14	79	7	122
Kilka razy w roku	27	66	7	152
W ogóle nie uczestniczy	27	68	5	88
Poglądy polityczne				
Lewica	22	76	2	132
Centrum	20	74	7	223
Prawica	29	68	3	259
Trudno powiedzieć	15	75	10	228

Tabela 2. Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO
(Paktu Północnoatlantyckiego) czy też jest temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	78	11	11	843
Płeć				
Mężczyźni	85	9	6	399
Kobiety	73	12	15	445
Wiek				
18-24 lat	83	9	7	120
25-34	89	4	7	153
35-44	81	11	8	136
45-54	76	17	6	156
55-64	78	8	14	120
65 lat i więcej	64	13	22	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	70	14	16	318
Miasto do 20 tys.	75	15	9	120
20-100 tys.	83	5	12	159
101-500 tys.	83	11	6	134
501 tys.i więcej mieszk.	93	5	2	112
Wykształcenie				
Podstawowe	64	14	22	228
Zasadnicze zawodowe	77	17	7	218
Średnie	84	7	9	281
Wyższe	95	3	2	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	93	5	2	68
Prac.umysł.niż.szczebła	87	7	7	79
Pracownicy fiz.- umysł.	90	5	6	58
Robotnicy wykwalifikowani	73	16	11	89
Robotnicy niewykwalifik.	70	8	22	42
Rolnicy	81	13	6	45
Pracujący na własny rach.	85	15	0	25
Bierni zawodowo				
Renciści	77	3	20	54
Emeryci	68	14	18	209
Uczniowie i studenci	82	9	9	62
Bezrobotni	77	20	3	73
Gospodynie domowe i inni	88	2	10	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	85	8	7	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	82	9	8	70
sekt. pryw. poza rolnict.	84	9	7	174
prywatnym gosp. rolnym	82	7	11	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	72	20	8	59
301-500	78	11	11	96
501-900	71	16	13	196
901-1200	85	5	10	104
Powyżej 1200 zł	91	7	2	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	67	18	15	201
Średnie	79	10	11	377
Dobre	86	7	8	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	74	8	17	57
Raz w tygodniu	81	10	9	424
1-2 razy w miesiącu	72	14	14	122
Kilka razy w roku	80	9	11	152
W ogóle nie uczestniczy	74	15	12	88
Poglądy polityczne				
Lewica	82	10	8	132
Centrum	81	11	8	223
Prawica	86	8	6	259
Trudno powiedzieć	66	13	21	228

Tabela 3. Czy uważa Pan(i), że żołnierze polscy powinni uczestniczyć we wszystkich akcjach zbrojnych podejmowanych przez ten sojusz, czy też należy każdorazowo podejmować decyzję o uczestnictwie kierując się interesem kraju? 1 - Skoro Polska jest członkiem NATO, to żołnierze polscy powinni uczestniczyć we wszystkich akcjach zbrojnych podejmowanych przez ten sojusz; 2 - Uczestnictwo żołnierzy polskich w akcjach zbrojnych NATO powinno zależeć od tego, czy udział w konkretnej akcji jest zgodny z interesem kraju

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	69	12	841
Płeć				
Mężczyźni	24	67	9	397
Kobiety	14	70	15	444
Wiek				
18-24 lat	31	60	8	120
25-34	18	72	10	152
35-44	22	72	6	135
45-54	16	74	10	156
55-64	14	74	13	120
65 lat i więcej	14	59	27	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	17	66	17	317
Miasto do 20 tys.	26	64	10	119
20-100 tys.	16	73	11	159
101-500 tys.	18	72	10	134
501 tys.i więcej mieszk.	20	71	9	112
Wykształcenie				
Podstawowe	19	55	25	228
Zasadnicze zawodowe	18	73	9	217
Średnie	17	74	8	280
Wyższe	23	73	4	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	21	73	6	68
Prac.umysł.niż.szczebla	21	73	6	79
Pracownicy fiz.- umysł.	23	70	7	58
Robotnicy wykwalifikowani	18	75	7	89
Robotnicy niewykwalifik.	25	63	11	41
Rolnicy	17	77	6	45
Pracujący na własny rach.	15	80	4	25
Bierni zawodowo				
Renciści	23	54	23	54
Emeryci	12	67	22	209
Uczniowie i studenci	35	54	10	62
Bezrobotni	19	69	13	73
Gospodynie domowe i inni	10	78	12	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	70	7	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	22	73	6	68
sekt. pryw. poza rolnict.	20	73	7	174
prywatnym gosp. rolnym	21	70	9	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	17	74	9	59
301-500	15	74	12	96
501-900	16	70	15	196
901-1200	16	70	14	104
Powyżej 1200 zł	22	74	4	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	12	70	18	201
Średnie	18	69	14	376
Dobre	26	68	7	263
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	18	65	17	57
Raz w tygodniu	20	70	11	421
1-2 razy w miesiącu	16	70	14	122
Kilka razy w roku	16	71	13	152
W ogóle nie uczestniczy	24	60	16	88
Poglądy polityczne				
Lewica	18	77	5	132
Centrum	20	70	10	223
Prawica	24	70	7	259
Trudno powiedzieć	12	62	26	226